

הערת שוליים

דיתה לירון בסדנה לאמנות ביבנה

הערות השוליים של דיתה לירון נועדו למזג עולמות שונים. סדרת הציורים "הערת שוליים" עצמה - הינה עולם מדויק, יפהפה, מעודן וקסום בשבריריותו. הוא אכן נמצא בשוליים, בשולי הציור הגדול בהרבה. מקום צנוע מוקצה לו, מקום לא בולט, ואולם אין קטנותו מעידה על איכותו כלל וכלל. הדיוק הנמצא בשורשי הציור הצנוע, תשומת הלב לפרטי הפרטים יוצרים קסם משלהם וחלקי ציור אלה יכולים למעשה לעמוד כיצירות אמנות בפני עצמן. הערות השוליים המעודנות כמעט ונבלעות מן העין בהתבוננו בציור כולו: צבעים עזים המכסים משטחים גדולים לוכדים את תשומת הלב והיא מוסטת מהערות השוליים. צורות א-מורפיות יפהפיות מרכיבות דימויי פרחים חושניים עזי מבע, פרחים וצמחים אורגניים מדמים חלקי גוף אירוטיים ואברי הולדה. זרימת הצבעים בין חלקי הציור השונים מכתיבה את אוירתה, מספרת סיפור שונה בכל עבודה. סדרת עבודות זו מאזכרת/מתכתבת עם עבודותיה של גורגיה אוקיף, השפעות ברוכות היו ויהיו לאורך כל ההיסטוריה של האמנות. דרכה של לירון אל סגנון ציורי זה מעניינת לא פחות מהתוצאה עצמה. דרך ארוכה של עשרות שנות יצירה הביאה את האמנית לנקודה זו בזמן אל סדרת העבודות החכמה והאסתטית המונחת לפנינו. לירון - כאמנים רבים אחרים, יוצרת בסדרות, נחוצות לה חזרות רבות בווריאציות שונות כדי לבטא רעיון עד תום. החזרה על נושא לגונווי העדינים מאפשרת לבחון ולנתח את האמת הפנימית הנובעת מתוכו, את התכנים ברי הקיום הצפים מתוך היצירה גופה. תשומת הלב

המוקדשת לכל עבודה ויותר מכך - לרעיון העומד מאחורי הסדרה כולה היא מלאה, ישנה חשיבה של ממש לפני הביצוע, הספונטניות באה לידי ביטוי תוך כדי היצירה עצמה בהנחות הצבע, בקשב לקול הפנימי המכתיב את מקצבו.

דרכה של היוצרת החל באופן פיגורטיבי יותר בסדרת עבודות תחת הכותרת בשדות קטל. סדרה זו עסקה בחיילים חסרי פנים, דמויות אנונימיות נושאות מוות, ונוצרה בתקופת המלחמה בין אירן לעירק. לשם איזון פנימי נוצרה באותה תקופה סדרת החמניות אשר לעומת החיילים האלמוניים חסרי הזהות כל חמניה הגיעה עם זהות משלה: כל ציור הכיל מאפיינים יחודיים של הצמח על עלי כותרתו מלאי החיים והחן בניגוד משווע למוות האנונימי של המלחמה. דיכוטומיה זו מסמלת את היוצרת בשלב מוקדם מאוד של אמנותה. כאמנית יוצאת דופן המערבת חשיבה מעמיקה וניתוח מציאות אל תוך יצירתה. המשך דרכה של היוצרת תחת הכותרת: "אסוציאציה" זרועה חתחתים. נופים נועזי אדם מסומלים בלבד. כאן כבר החלה דרכה של לירון לכיוון ההפשטה. בסידרה מרתקת זו בוחנת האמנית את קשיי האדם בנוף קיומו, את השמש הלוהטת במלוא עוזה מעל לקיום המתואר בשטיחות נוקשה. הרעיונות מעובדים לשפה ציורית הנעה בין השטחה מכוונת לבין פרטים אסוציאטיביים המספרים סיפור הניתן לקריאה בדרכים שונות. האמנית מתבוננת במציאות הקשה עד מאוד בעיניה, ופונה לחפש את יופיים של החיים.

חנה ברק אנגל

Footnote

Dita Liron in the Sadna Leomanut Yavne

Dita Liron's footnotes are designed to merge different worlds.

The "Footnote" painting series itself is a precise beautiful world, refined and magically fragile. Much like a footnote it is indeed located at the side-line/foot of the much bigger painting. It is given a modest inconspicuous location, and yet this minimal size doesn't represent its quality. The precision in that humility and the attention to detail create their own magic, and those small drawings them-selves can stand alone as complete piece of art. These delicate footnotes almost disappear in the entirety of the painting; the vibrant colours covering large areas of the painting capture one's attention, away from the footnotes. Beautiful amorphic shapes create sensuous flower-like highly expressive representations.

Flowers and organic plants simulate erotic body parts and genitalia. The flow of colours, between the different parts of the painting, dictates its atmosphere, and tells a different story in each piece.

This series of works corresponds with those of Georgia O'Keefe. Inspired influences have existed throughout the history of art, and always will do. Liron's path towards this drawing style is no less interesting than the result itself. Decades of creative activity have brought the artist to this point in time, and this series of works we see here. Liron, like many other artists, works in series. She needs multiple repetitive or varied attempts to fully express an idea. Fine-tuning a theme thorough repetition allows her to examine and dissect its inner truth, and the substantial content

rising to the surface of the piece. The attention dedicated to each piece, and more so to the idea behind the entire series - is absolute; there's meticulous thought put-in prior to execution, whereas the spontaneity happens during the work itself, in the paint strokes, and listening to the inner voice, which dictates the pacing.

Liron's journey started more figuratively in a series of works titled "In Killing Fields". It dealt with faceless soldiers, anonymous death-bearing figures, and was created during the Iran-Iraq war. For the sake of inner balance, that was the period she also created the "Sunflowers" series. Each individual sunflower had a strong unique identity with vivacious petals and colours - in stark contrast to the unidentifiable soldiers, and the undifferentiating death caused by war. This dichotomy marks the artist in a very early stage of her creation, as one that integrates profound thought and analysis into her work. Her road forward with "Association" was a very rocky one. In it an abundance of man-touched landscapes are shown only symbolically. By now Liron started her path into the abstract. In this fascinating series she examines the hardship and struggles of man in his natural surroundings. The scorching sun over man's flatly depicted existence. These ideas are translated into a painting language that shifts between deliberate flattening and associative details, and tells a story that can be deciphered in different ways. The artist looks the unbearably harsh reality in its eyes, and then turns to look for the beauty of life.

Hana Barak Engel

